

Vasi festő-tanár az első részben

A Magyar Televízió — nyugodtan leírhatjuk, hisz túljutott már az ország a Hankiss-féle médiaháborún — széplássan, de biztosan amerikanizálódik. Sok-sok Coca-Cola reklám, meg rengeteg krimi, a kultúra egyre inkább kiszorul. Pláne a fővárosi kultúrlobbitól távol „élő”, létező kultúra. Szakértők nyomban rávágják erre, hogy igen, természetes jelenséggel állunk szemben, hisz vajúdik minden. Még válságban van, ami az átalakulások korában természetes. Amit én a magam részéről nem fogadok el.

Annál inkább is örömmel vettem híret egy most induló sorozatnak, melyben fiatal tehetségeket karol fel és mutat be a TV 2-es csatornája, Antal Imre „felvezetésében”. Ennek első felvétele május 27-én kerül adásba. Szombathelyi főszereplővel, Torjay Valter festő-tanárral találkozhatunk. A felvételről és a műorról beszélgettünk vele.

— Az országban még alkot néhány ezer tehetség. A rendező milyen elv alapján válogatott? Hogyan fedeztek fel éppen önt?

— A felfedezés itt nem helytálló. Pályázattal lehetett „adásba” kerülni. Az ars poeticámon kívül a dr. Kikindai Kristóf által rólam készült videofelvételt is elküldtem. Mivel képeim születésében igen fontos szerepet tölt be a zene, ezt is megjelöltem a pályázat rövid klipjében. Akkor még nem tudtam, hogy Antal Imre vezeti a műsort. Utólag valószínű, a zenei kapcsolat, és a manapság nem mindennapi festői mondanivalóm miatt kerülhettem be már a sorozat első adásába. A pályázatot melleleg Fellegi Ádám zongoraművész találta ki. Antallal együtt fiatal költőket, képzőművészeket, színészeket, zenészeket — divatos kifejezéssel éve — próbálnak menedzselni. Itt a menedzselést szellemileg kell érteni.

— Kikkel együtt lesz 27-én adásban?

— Egy kavicsfestővel, báb-készítővel, költővel, fiatal színésszel szerepeltem együtt. A stúdiófelvételek egész nap voltak, megállás nélkül. Még ebéd közben is egy megoldáson, egy rendezői fogáson diskurált Antal Imre és Fellegi Ádám. A két-napos felvétel a stúdió berendezésével indult. Mindenki felrakta egy félkör alakú paravánra a magával hozott alkotásokat. Én a József című festményt, és a Dédapák sorozat századelő hangulatát árasztó grafikákat állítottam ki. Közben ismerkedtünk egymással. A meghívottak, és a műsor házigazdái.

— Honnan lehet indítani ezt a beszélgetést, hogy ne fulladjon a banális... „ugye most örül hogy itt lehet” közhelyes kérdésekbe?

— Fellegi Debussyval indított. Fokozatosan eljutottunk az alföldi festőkön, Tornyai, Kosztán át hozzám. Ő profibb volt a festészetben, mint én a zenében. A kamera- és reflektorláz is külön ellenfél ilyenkor. A

műsor azonban nem fulladt be, nem kozmált le, ahogyan a pestiek mondanák. Erről egy fiatal zenészpárból álló jazzduó gondoskodott. Varázslatosat produkáltak. Emellett bábos és videó is adásba került. Amolyan szellemi műhely hangulata lengte be a négyes stúdiót. Ahogyan ezt a reneszánsz korában fejedelmek, főúri udvarok, és feltörekvő polgári családok engedhették meg maguknak.

— Munkahelyén tudják, hol járt május hatodikán és hetedikén?

— Igen. De ezt a felvételt igen diszkrétan kezeltem. Nem vertem nagydobra. Ám sokat jelent nekem. Egy jó kép persze ennél többet ér, de a televíziós felvétellel valami olyan teljesült, amiről a legtöbb vidéki alkotó csak álmodik. Ez a lehetőség számtalan, élete deledőjén lévő festőnek nem adatik meg. Azzal is tisztában vagyok, sokaknak keveset jelent a kultúra. Amikor az erőszak világát éljük, jó lenne, ha erre is gondolnának. Hisz oda valamin ke-

résztül vezet az út... S amikor lemondóan, fiymáloán legyintenek, talán nem is gondolják, de újabb kövel erősítették az erőszak bástyáját. Remélem, a nézőkben megmarad egy kép, az én alkotásom. A fővárosi túlekedést látva az is meggyőződésem, hogy itt vidéken könnyebb igazi — bartóki mércével mérve — tiszta forrásból táplálkozó művészetet csinálni. Hitvallásom, hogy száz év múlva festői értékeket tekintve más értékek dominálnak, mint zajos napjainkban. Egy Rembrandt típusú alkotó a háttérbe, sőt a nyomor szélére taszítva is csodálatos festői és emberi értéket hozott létre. Ezzel nem a menedzselést vetem el, csupán jelzem, más az üzlet, megint más a festészet. A nézőket se tévesse meg a televíziós siker. Engem sem zavar meg, hogy behívtak, felfedeztek egy felvétellel erejéig. Ez jó, de most vissza a műterembe, festeni. Kedvenc, századfordulós hangulatú tárgyaim közé, melyek inspirálnak, segítenek megmártózni a múltban.

A felvétel május 27-én este 20 óra 15 perckor látható a TV2-ben.

Bodorkós
Fotó: Benkó

